Luonnos 17112025

CLC:n lausunto talousvaliokunnalle hiilirajamekanismin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiaa koskevasta Euroopan komission täytäntöönpanoasetuksesta EU/205/2025

.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hiilirajamekanismin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiaa koskevasta Euroopan komission täytäntöönpanoasetuksesta.

CBAM ei vain taloudellinen instrumentti, vaan strateginen ilmastopolitiikan väline

Meille CLC:ssä CBAM ei ole vain taloudellinen instrumentti, vaan strateginen ilmastopolitiikan väline, joka suojaa EU:n teollisuutta epäreilulta kilpailulta ja samalla ohjaa globaalia tuotantoa kohti vähäpäästöisyyttä. Mekanismi on ehdottomasti tarpeen turvaamaan kilpailukyvyn ja teollisuuden toimintaedellytykset EU:ssa sekä kannustamaan kolmansia maita vähähiilistämään tuotantoaan.

Komission esitys lähtökohtaisesti kannatettava…

Vuoden 2026 alusta alkavan CBAM todistusten ostovelvoitekauden ensivaiheessa järjestelmä tulee kattamaan raudan, teräksen, alumiinin, vedyn ja sähkön osalta suorat päästöt, kun taas lannoitteiden ja sementin osalta kustannusvaikutus kattaa myös epäsuorat päästöt.

Lähtökohtaisesti komission ehdotus, ettei saman laitoksen tuotantoreittien eriytys olisi mahdollista on nk. ’resource suffling’ ilmiön estäessään kannatettava. Niin ikään esitys konservatiivisten oletusarvojen käytöstä tapauksessa, jossa maahantuoja ei halua tai pysty käyttämään toteutuneita arvoja, on lähtökohtaisesti kannatettava. Esitetyt muutokset johtavat ensivaiheessa pikemminkin korkeampaan kuin matalampaan tuonnin päästökertoimeen.

..mutta kohdistuu CBAM:n laajentuessa hyvin eri tavoin arvoketjun eri toimijoihin…

Komissio on pian esittämässä mekanismin laajentamista uusiin tuoteryhmiin ns. alavirran tuotteisiin. On syytä huomata, että nyt käsittelyssä olevan esityksen vaikutukset kohdistuvat tässä vaiheessa hyvin eri tavoin eri toimijoille, riippuen niiden roolista ja asemasta arvoketjussa. Osalle toimijoita CBAM tasaisi päästökustannusten vaikutusta eurooppalaisilla markkinoilla ja antaisi siten kilpailukykysuojaa niin kuin CBAM:in on tarkoituskin. Mutta osalle, erityisesti välituotteita kolmansista maista tuoville, asia konkretisoituu helposti

kustannusnousuna, lisääntyneenä byrokratiana ja kilpailukykyä heikentävänä tekijänä. Ja useissa tapauksissa kolmannessa maassa olevan toimittajan vaihtaminen on hyvin hankalaa.

.. ***..ja edellyttäisi siten laajaa vaikutusarviota kilpailukyky- ja ilmastovaikutuksista***

Pidämme valtioneuvoston tavoin tärkeänä sitä, että hiilirajamekanismi toimeenpannaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Sen sijaan pidämme valtioneuvoston tavoin valitettavana, ettei komissio ole järjestänyt asetusluonnoksesta julkista kuulemista, vaikka säädöksellä on vaikutuksia monien eri sektorien yrityksiin. Tulevaa ajatellen pidämme erittäin toivottavana, että komission esitystä CBAM:n mahdollisesta laajentamisesta arvoketjuissa taustoitetaan perusteellisella vaikutusarviolla selvittäen niin laajentamisen kilpailukykyvaikutukset arvoketjujen eri toimijoille kuin myös laajentamisen ilmastovaikutukset.

Juha Turkki
Kehitysjohtaja
CLC
+358 45 346 1925